

Música Temprana o.l.v. Adrián Rodríguez Van der Spoel

La Huída (De Vlucht)

• vrijdag 16 september | **MAASTRICHT** ONZE LIEVE VROUWE BASILIEK | 17.00 - 18.15 uur

I.

Tomás Luis de Victoria Ávila, 1548 - Madrid, 1611

PSALM · Super flumina Babylonis

LAMENTATIE · Aleph. Ego vir

PSALM · Nisi Dominus

II.

Mario Conde BOLIVIA 1956

Apachita

Anoniem Chiquitos missies · BOLIVIA 18e eeuw

PROCESSIE · Iya! Jesucristo

Juan de Vega Bastán Sucre BOLIVIA 17e eeuw

MOTET · Tota pulchra es Maria

Juan de Araujo

Villafranca SPANJE 1646 - Sucre BOLIVIA 1712

VILLANCICO · Ruiseñor que en blandas armonías

VILLANCICO · Pues mi Rey ha nacido en Belén

SOLISTE Olalla Alemán

III.

Ariel Ramírez

Santa Fe, 1921 - Monte Grande, 2010 ARGENTINIË

La Huida, uit 'Navidad Nuestra' (1964)

Misa Criolla (1964)

- Kyrie
- Gloria
- Credo
- Sanctus
- Agnus Dei

SOLISTEN

Alvaro Pinto Lyon en Adrián Rodríguez Van der Spoel

Música Temprana

Lina Marcela López, Olalla Alemán en Mariana Pimenta · sopraan | Luciana Cueto, Laura Lopes en Sophia Patsi · alt

Jan Van Elsacker en Carlos Negrín López · tenor | Andreas Goetze en Hugo Oliveira · bas

François de Rudder · dulciaan | Rob Smith · viola da gamba | Claudio Ribeiro · orgel en klavecimbel

Rodrigo Cortés · gitaar en percussie | Gabriel Aguilera · charango en sikus (panfluit) | Fred Abbingh · piano

Renato Freyggang · percussie en sikus | Alvaro Pinto Lyon · tenorsolist, basgitaar, percussie, sikus

Adrián Rodríguez Van der Spoel · tenorsolist, percussie en gitaar

La Huída (De Vlucht)

Motetten, villancicos
en de Misa Criolla van Ramírez

De traditionele Latijns-Amerikaanse muziek is het resultaat van een verstrengeling van culturen van drie continenten, Zuid-Amerika, Europa en Afrika, met name die van Europa en Zuid-Amerika. Veel van de elementen die worden bestempeld als typisch Zuid-Amerikaans komen feitelijk voort uit wat bekend staat als de ‘Cultura Jesuítica-Guaraní’, een term ontleend aan het samengaan van de Europese cultuur – via de Europese missionarissen van de Jezuïeten – met die van de inheemse Zuid-Amerikaanse bevolking. Ondanks alle pijnlijke gevolgen hiervan, ondanks de genadeloze ingreep in de Zuid-Amerikaanse cultuur, leverde dit prachtige muziek op met het beste van beide culturen, warmbloedig en ritmisch, waarmee als het ware nieuw elan werd gegeven aan traditionele westerse vormen. Met een compositie als de *Misa Criolla* van Ariel Ramírez spelen deze ontwikkelingen ook nu nog door.

I.

Het eerste gedeelte van dit programma bevat twee psalmzettingen en een lamentatie van **Tomás Luis de Victoria**. Deze klaagzang grijpt terug op de verovering van Jeruzalem door de Babyloniërs, in de zesde eeuw voor Christus. De tempel wordt geplunderd en ontheilgd en een deel van de bevolking vertrekt in ballingschap naar Babylon.

Het programma opent met de psalmzetting *Super flumina Babylonis* van Tomás Luis de Victoria, waarmee we aansluiten bij het thema van deze editie van Musica Sacra. De muziek van Victoria, een van de grootste vertegenwoordigers van de muziek uit de Spaanse renaissance, was in de zeventiende eeuw bijzonder populair in Zuid-Amerika. Victoria verbleef een groot deel van zijn muzikale carrière in Rome, onder meer aan het Collegio Germanico van de Jezuïeten, waar jonge buitenlanders, vooral uit Duitsland en Bohemen, zich voorbereidden op hun religieuze en intellectuele leven. Een van de werken die Victoria voor dit Collegio componeerde was dit dubbelkorige motet op de tekst van psalm 137. In deze psalm treuren de Joden om hun verbanning uit Jeruzalem en vlucht naar Babylon en klinkt hun heimwee door. De tekst werd niet willekeurig gekozen door Victoria: het psalm-motet werd in 1573 uitgevoerd tijdens een afstudeer-ceremonie van het Collegio, waarna een aantal Duitse studenten moest terugkeren naar hun land van herkomst. De laatste verzen van de psalm zijn als volgt: ‘Hoe zouden wij het lied van de Heer kunnen zingen, hier op vreemd grondgebied?’

II.

We gaan de grens naar de Zuid-Amerikaanse muziek over met een aantal werken uit Bolivia, te beginnen met *Apatchita* van de hedendaagse componist **Mario Conde**. De titel verwijst naar een pas op de hoofdroutes van de Andes, die wordt aangegeven met een stapeltje stenen.

Kerk van de Jezuïetenmissie in Santa Cruz, Bolivia

Aansluitend klinkt het achttiende-eeuwse, anonieme processielied *Iyaî Jesucristo*, ‘Mijn Heer Jezus Christus, heb medelijden met mij en mijn ziel’...

Vanwege de grote populariteit die de villancico in de zeventiende eeuw genoot, werden er in Spanje en Zuid-Amerika relatief weinig motetten geschreven. Een van de uitzonderingen is het motet *Tota pulchra es Maria* van **Juan de Vega Bastán**, van 1673 tot 1680 kapelmeester in La Plata.

Een Spanjaard die, net als de Victoria, zijn muzikale carrière in het buitenland maakte was **Juan de Araujo**. Hij werd in 1646 geboren in Villafranca de los Bassos en verhuisde op jonge leeftijd naar Zuid-Amerika. Araujo was de opvolger van Vega Bastán als kapelmeester van de kathedraal van La Plata. Deze stad was erg belangrijk omdat ze het centrum was van de Audiencia de Charcas, een centrale rechtsprekende instantie, en vanwege de zilverwinning in het Andesgebergte. Vandaar dat deze plaats tijdens de koloniale periode La Plata (= het zilver) werd genoemd. Vóór de komst van de Spanjaarden noemde de inheemse bevolking de plaats Chuquisaca, ‘Zoon van de heuvel’, sinds 1825 heet de stad Sucre, naar de onafhankelijkheidsstrijder Antonio José de Sucre.

Tijdens de koloniale periode werden de natuurlijke hulpbronnen in dit gebied door Spanje geëxploiteerd. Ook op religieus en cultureel vlak greep Spanje stevig in. De oorspronkelijke bewoners moesten zich verplicht bekeren tot het katholicisme, overtuigd als de Spanjaarden waren hen zo van de hel redden. Dit is wat Araujo's compositie *Ruiseñor que en blandas armonías* zegt in een zijn coupletten: ‘Hij begint in Chuquisaca over zielen en harten te heersen’.

Dan zingen we de villancico *Pues mi Rey ha nacido en Belén*. Het lijkt een onschuldig kerstlied van een molenaar, maar staat vol kritiek op ‘degenen die ons kwellen’. Toch eindigt het verzoenend: ‘Heilige Drie Koningen die het Graan van de Hemel in Bethlehem aanbidden, verwijder uit deze armzalige molen alles wat onkruid en wrok is, en laat dit doorgaan voor een grap om eenieder te vermaken, want vandaag is gekheid de mooie oogst van verstandigheid.’

III.

Voordat we het concert afsluiten met de *Misa Criolla*, een ander belangrijk werk van **Ariel Ramírez**, *La Huída*, onderdeel van de liederencyclus *Navidad Nuestra* (1964). Het gaat over de vlucht van de Heilige Familie om het kind te redden van het zwaard van Herodes. Tussen 1976 en 1983 vond in Argentinië ‘De vuile oorlog’ plaats die een open wond achterliet: de repressie, marteling en moord op zo'n 30.000 met links sympathiserende intellectuelen, studenten, maatschappelijk werkers en progressieve priesters. Bovendien werden de kinderen van veel van de

linkse activisten ontvoerd en overgedragen aan vijandige families. Daarom klinkt dit werk van Ramírez sinds de jaren '70 als een metafoor voor deze horror, en zingen wij het als een door wanhoop gedreven kreet.

De *Misa Criolla* heeft Ariel Ramírez gecomponeerd op de Spaanse vertaling van het Ordinarium van de Mis. Dankzij het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) dringt de volkstaal door in de eredienst, en dat is ook in Latijns-Amerika het geval. Dit inspireert Ariel Ramírez tot zijn Spaanstalige *Misa Criolla*, een aanstekelijke mix van volksmuziek en het katholieke ritueel.

De directe aanleiding voor het schrijven van deze mis lag in Europa, waar Ramírez in de jaren 1950 enige tijd verbleef. In een klooster in Würzburg ontmoette hij de nonnen Elisabeth en Regina Brückner, die hem vertelden hoe zij zich in de oorlog hadden ingezet voor de Joden. Onder de indruk van hun verhaal én uit dankbaarheid voor de hulp die ook hij van hen kreeg, schreef Ramírez deze mis die hij onder meer aan deze twee nonnen opdroeg. Ramírez geeft een nieuwe draai aan de traditionele miszettingen en integreert in zijn compositie allerlei Zuid-Amerikaanse dansen en ritmes, vooral Argentijnse. Uit het gebruik van al die elementen spreekt het ‘muzikaal syncretisme’ dat zich voordeed op het Amerikaanse continent.

Het gedwongen samengaan van culturen heeft voor altijd een stempel gedrukt op de Zuid-Amerikaanse muziek: de inheemse muziek heeft Spaanse invloeden overgenomen, zowel in harmonieën en dansritmes, als in gebruik van instrumenten, en er is een nieuwe realiteit gecreëerd. Het is daarom niet vreemd in de mis van Ariel Ramírez niet alleen inheemse elementen aan te treffen, maar ook onbetwistbaar barokke Spaanse ritmes en gewoontes, zoals het gebruik van het klavecimbel, opgenomen tussen de charango (een kleine Andes-gitaar, die tegelijkertijd verwant is aan de Spaanse vihuela) en de bombo (Zuid-Amerikaanse trommel). Música Temprana accentueert dit aspect door het toevoegen van orgel en dulciana, instrumenten die normaal gesproken de koren begeleidden tijdens de Spaanse vroeg-barok.

naar een toelichting van Adrián Rodríguez Van der Spoel

Teksten

I.

Tomás Luis de Victoria

Super flumina Babylonis

Super flumina Babylonis illic sedimus et flevimus
dum recordaremur tui Sion: in salicibus in medio eius
suspendimus organa nostra.
Quia illic interrogaverunt nos
qui captivos duxerunt nos verba cantionum.
Et qui abduxerunt nos hymnum cantate nobis
de canticis Sion.
Quomodo cantabimus canticum Domini
in terra aliena.

Tomás Luis de Victoria

Uit de 'Lamentaties voor Goede Vrijdag'

Lectio tertia. Feria sexta in Passione Domini

Aleph.

Ego vir videns paupertatem meam
in virga indignationis eius.

Aleph.

Me minavit et adduxit in tenebras
et non in lucem.
Ierusalem, Ierusalem,
convertere ad Dominum Deum tuum.

Tomás Luis de Victoria

Nisi Dominus

Nisi Dominus aedificaverit domum,
in vanum laboraverunt qui aedificant eam.
Nisi Dominus custodierit civitatem,
frustra vigilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere:
surgite postquam sederitis,
qui manducatis panem doloris.

Aan de stromen van Babel, daar zaten wij neer,
daar weenden wij tranen, denkend aan Sion;
onze citers hingen al aan de wilgen.
En daar eisten juist die rovers gezang.
Vrolijkheid wilden die beulen:
'Zing voor ons eens
een lied op Sion.'
Hoe zouden wij het lied van de Heer kunnen zingen,
hier op vreemd grondgebied?
(*Psalm 137, 1-3*)

Aleph.

Ik ben de man die ellende gezien heeft,
door de roede van Zijn toorn.

Aleph.

Hij heeft mij geleid en voerde mij in de duisternis en
niet in het licht
Jeruzalem, Jeruzalem,
bekeer u tot de Heer uw God.
(*Klaagliederen 3, 1-2*)

Als de Heer het huis niet bouwt,
is het zinloos dat bouwlieden werken.
Als de Heer de stad niet bewaakt,
is het zinloos dat wachters waken.

Het is zinloos om vroeg op te staan,
zinloos om zo laat te gaan rusten.
Waarom dat getob voor je dagelijks brood?

Cum dederit dilectis suis somnum,
ecce haereditas Domini,
filii; merces, fructus ventris.

Sicut sagittae in manu potentis,
ita filii excussorum.

Beatus vir qui implevit desiderium suum
ex ipsis: non confundetur cum loquetur
inimicis suis in porta.

Gloria Patris, et Filio et Spiritui Sancto,
sicut erat in principio et nunc et semper.
Et in saecula saeculorum. Amen.

II.

Mario Conde

Apachita (instrumentaal)

Anoniem

Iyaî Jesucristo

Iyaî Jesucristo,
apoquirui
Itacuniyucipî nihîtzobi.
Dulce Jesús mio, mirad con piedad
mi alma perdida por culpa mortal.
Llorad, ojos míos, llorad sin cesar;
a Dios he ofendido por mi mal obrar.

Juan de Vega Bastán

Tota pulchra es Maria

Tota pulchra es Maria.
Et macula originalis non est in te.
Tu gloria Ierusalem.
Tu laetitia Israel.
Tu honorificentia populi nostri.
Tu advocata peccatorum.
O Maria,
Virgo prudentissima.
Virgo clementissima.
Ora pro nobis ad Dominum Deum tuum.

God schenkt het zijn vrienden in hun slaap.
Kinderen zijn een geschenk van de Heer,
stamhouders zijn een beloning van Hem.

Als pijlen in de hand van een krijger
zo zijn de kinderen uit uw eerste jeugd.

Gelukkig de mens die daar een koker vol van heeft.
Hij zal zijn gezicht niet verliezen als hij in de stadspoort
pleit en het tegen zijn aanklagers opneemt.

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin, nu en altijd.
En in de eeuwen der eeuwen. Amen.
(*Psalm 127*)

Mijn Heer Jezus Christus,
Heb medelijden met mij en met mijn ziel
die verloren is door doodzonde.
M'n lieve Jezus, kijk vol medeleven naar mijn ziel die
verloren is door doodzonde.
Ween, m'n ogen, ween onophoudelijk;
ik heb God gegriefd door mijn slechte daden.

U bent niets dan schoonheid, Maria,
En de smet van de erfzonde is niet in u.
U, de roem van Jeruzalem,
U, de vreugde van Israel,
U, de luister van ons volk.
U, middelares van de zondaars.
O Maria,
Allerwijste Maagd,
Allergenadigste Maagd
Bid voor ons, bij de Heer uw God.

Juan de Araujo

Ruiseñor que en blandas armonías

VILLANCICO

Ruiseñor que en blandas armonías
suspendes la atención.

Ruiseñor que en gorgéos
me anuncias la vida mayor,
me dictas los rayos del sol.
Suspende la atención.

COPLAS

Canoros ruiseñores
lisonjas del abril
pues ya el sol al alba
por los cristales rompe de un viril:
Gorgead, reíd.

Del solo que esta esfera
dispuso su zenit
y del mejor Admeto
que comienza su ganado a dirigir.
Gorgead, reíd.

Cubriendo con armiños ¹
incendios de rubí
que a pastor tan divino
ser debe solo de rayos su edil
Gorgead, reíd.

Pues prometiendo glorias
que envidia el serafín
empieza en Chuquisaca
almas y corazones a regir.
Gorgead, reíd.

Nachtegaal, die met zachte harmonieën
de aandacht in vervoering vasthoudt.

Nachtegaal, met je gezang
kondig je me het hoogste leven aan,
kondig je de stralen van de zon aan.
Houd de aandacht in vervoering vast!

COUPLETTEN

Welluidende nachtegalen,
vleiers van de maand april,
bij de dageraad breekt de zon
al door het glas van een monstrans:
Zing, lach!

Vanwege de Enige die deze
wereld verkoos als zijn hoogste goed,
en vanwege de beste herder
die zijn kudde begint te hoeden.
Zing, lach!

Met zuiver wit bedekt hij het vurige rood,
want de vertegenwoordiger
van een zo goddelijke herder
kan alleen maar vol lichtstralen zijn.
Zing, lach!

En met beloftes van glorie,
die de serafijn benijdenswaardig vindt
begint hij in Chuquisaca ² de scepter
te zwaaien over zielen en harten.
Zing, lach!

¹ *Armiños* zijn eigenlijk hermelijnen. In de winter zijn die wit. In de Spaanse heraldiek wordt de term *armiño* gebruikt om een zuiver wit vlak aan te duiden. Hier slaat dat wit op een kazuifel of op een mozetta, een schoudercape die vroeger vaak van echt wit hermelijnbont was. Het rood slaat dan op de soutane.

² Deze villancico kan geschreven zijn voor aartsbisschop Bartolomé González y Poveda. Op 9 april 1683 werd hij benoemd tot aartsbisschop van het departement Chuquisaca La Plata (tegenwoordige Sucre) in Bolivia.

Juan de Araujo

Pues mi Rey ha nacido en Belén

VILLANCICO

Pues mi Rey ha nacido en Belén,
que es casa abundante del trigo mejor,
por servirle, pretendo yo ser
molini¹, molinero del Rey mi Señor.

¡Gustoso donaire! ¡Gracioso primor!

¡Vaya, vaya de molineruelo!
¡Vaya, vaya, de molinero!

¡Cuidado, atención!
Que traigo al molino,
o quiera o no,
a cuantos nos muelen al cabo del año.
Que quiero esta noche molerlos yo.

Escuchen la unión
del maquiladero, la tolva y la piedra,
y la taravilla que llevan el son.
‘Ro, ro, ho, ho, ho, ho, ro’²

¡Cuidado, atención!
Que al sonsonorico
de mi molinico,
los Reyes se alegran
y el Niño se duerme
diciéndole al son:
‘Ro, ro, ho, ho ho, ho, ro.’

¡Vaya, vaya de molineruelo!
¡Vaya, vaya, de molinero!

Omdat mijn Koning in Bethlehem geboren is,
een oord waar het beste graan overvloedig aanwezig is,
doe ik mij, om hem te dienen, voor als de moli, moli,
molenaar van de Koning, mijn Heer.

Wat een goede grap, wat een slim idee!

Doe het maar, doe het maar molenaar-tje!
Wees maar de molenaar!

Voorzichtig, opgelet!
Ik breng naar de molen, of u dat nu wilt of niet,
al diegenen die ons, aan het einde van het jaar,
het leven zuur gemaakt hebben,
en vanavond wil ik die door de molen halen.

Luister naar het geluid
dat de meelbak, de molentrichter, de molensteen
en de molenklepper samen maken.
‘Ro, ro, ho, ho ho, ho, ro.’

Voorzichtig, opgelet!
Want het geklepper en geklapper
van mijn molentje
maakt de Drie Koningen blij
en het Kind valt erbij in slaap
en zegt als hij het hoort:
‘Ro, ro, ho, ho ho, ho, ro.’

Doe het maar, doe het maar molenaar-tje!
Wees maar de molenaar!

¹ ‘molini’, woordspel met het woord molenaar, zoals kinderen doen.

² ‘ro ro’ is de nabootsing van het slaapgeluid dat veel in wiegeliedjes wordt gebruikt.

COPLAS

A la piedra de mi molinico
servirán de cibera hoy,
porque el Niño y los Reyes se alegren,
uno y otro fatal moledor:
un simple compuesto,
un bruto con don,
un necio con renta,
un bobo muy rico
con gran presunción.

Al maquilandero, la tolva y la piedra...

De poetas, catorce costales,
los primeros que traigo son,
que nos muelen con sus villancicos,
poco grano y muchísima flor:
aqueste muy malo,
el otro peor,
este otro no es bueno,
discretos de chanza
y de veras no.

Al maquilandero, la tolva y la piedra...

Las beatas y dueñas venían
a moler, y les dijo un Pastor:
‘el molino no muele tontillas
con el agua que ya pasó’.
Cual hecha culebra,
cual hecha dragón,
la plaza del árbol
se da aquesta noche
por oposición.

Al maquilandero, la tolva y la piedra...

Reyes santos que al Trigo del Cielo
en Belén dáis adoración,
desterrad de este pobre molino
lo que fuere cizaña y rencor,
y pase por chiste
del gozo mayor,
pues hoy los delirios
son fina cosecha de la discreción.

Al maquilandero, la tolva y la piedra...

COUPLETTEN

De maalsteen van mijn molentje
wordt vandaag,
om het Kind en de Koningen te plezieren,
gevoed met enkele zeer vervelende mensen:
een onnozele hals,
een lomperd met aanleg,
een dwaas met een jaargeld,
een hele rijke onnozele hals
met veel poeha.

De meelbak, de molentrichter, de molensteen...

En veertien zakken dichters:
de eersten die ik erin stop
zijn degenen die ons kwellen met hun kerstliederen,
weinig graan en heel veel bloem:
de ene is heel slecht,
de ander nog erger
en deze andere is ook niet goed,
vernuftige aardigheid
maar in werkelijkheid stelt het niets voor.

De meelbak, de molentrichter, de molensteen...

De kwezeltjes en deftige dames
kwamen om te malen, en een geestelijke zei tot hen:
‘de molen vermaalt geen onnozelaarsters
met het water dat al doorgestroomd is’.
De een doet als een adder,
de ander als een draak,
als tegenstelling
geldt vannacht
het plein van de boom.

De meelbak, de molentrichter, de molensteen...

Heilige Drie Koningen die het Graan van de Hemel
in Bethlehem aanbidden,
verwijder uit deze armzalig molen
alles wat onkruid en wrok is,
en laat dit doorgaan voor een grap
om eenieder te vermaken,
want vandaag is gekheid
de mooie oogst van verstandigheid.

De meelbak, de molentrichter, de molensteen...

Ariel Ramírez

La Huída - uit 'Navidad Nuestra'

¡Vamos, burrito apura!

Si no te apuras
los van a pillar.
Largo el camino,
largo el salitral.

Ya tocan a degollar.
Ya está sangrando el puñal,
Si no te apuras
los van a pillar.

Niño bonito,
no llorís mi amor,
ya llegaremos
a tierra mejor.

Duérmete, ya no llorís,
cuna en mis brazos te haré,
bombos legueros ¹
en mi corazón.

Schiet op, haast je ezeltje!

Als je geen haast maakt
zullen ze jullie te pakken krijgen.
Lang is de weg,
uitgestrekt de zoutvlakte.

Ze zijn al begonnen te moorden,
de dolk zit al vol bloed;
als je geen haast maakt
zullen ze jullie te pakken krijgen.

Mooi kindje,
huil niet, mijn liefje,
we komen zo aan
in veiliger gebied.

Ga maar slapen en huil niet meer,
ik zal je in mijn armen wiegen;
bombos legueros
gaan in mijn hart tekeer.

¹ Een *bombo leguero* is een traditionele Argentijnse trom, waarvan het geluid wel een mijl ver reikte.

Ariel Ramírez

Misa Criolla

Kyrie

Señor ten piedad de nosotros. (bis)
Cristo ten piedad de nosotros. (bis)
Señor ten piedad de nosotros. (bis)

Heer, ontferm U over ons.
Christus, ontferm U over ons.
Heer, ontferm U over ons.

Gloria

Gloria a Dios, en las alturas y en la tierra
paz a los hombres que ama el Señor.
Te alabamos. Te bendecimos.
Te adoramos, glorificamos.
Te damos gracias por tu inmensa gloria.
Señor Dios, Rey celestial, Dios, Padre Todopoderoso,
Señor, Hijo único Jesucristo,
Señor Dios, Cordero de Dios, Hijo del Padre,
Tú que quitas los pecados del mundo,

Eer aan God in de hemel en op aarde
aan de mensen die God liefhebben.
Wij loven U. Wij prijzen U.
Wij aanbidden U. Wij verheerlijken U.
En zeggen U dank voor Uw grote heerlijkheid.
Heer God, hemelse Koning, God almachtige Vader;
Heer, eniggeboren Zoon, Jezus Christus;
Heer God, Lam Gods, Zoon van de Vader;
Gij, die wegneemt de zonden der wereld,

Ten piedad de nosotros.
Tú que quitas los pecados del mundo,
Atiende nuestras suplicas.
Tú que reinas con el Padre,
Ten piedad de nosotros.
Gloria a Dios en las alturas y en la tierra
paz a los hombres que ama el Señor.
Porque Tú solo eres Santo, solo Tú Señor Tú solo,
Tú solo altísimo Jesucristo, Con el Espíritu Santo,
En la gloria de Dios Padre.
Amen.

Credo

Padre todopoderoso, Creador de cielo y tierra.
Creo en Dios, Y en Jesucristo creo,
Su único Hijo nuestro Señor:
fue concebido por obra
y gracia del Espíritu Santo,
nació de Santa María Virgen,
padeció bajo el poder de Poncio Pilato,
fue crucificado, muerto y sepultado.
Descendió a los infiernos.
Al tercer día resucitó de entre los muertos,
Subió a los cielos.
Está sentado a la diestra de Dios,
Padre todopoderoso.
Desde allí ha de venir a juzgar vivos y muertos.
Creo en el Espíritu Santo, Santa Iglesia católica,
la comunión de los santos
y el perdón de los pecados,
resurrección de la carne, y la vida perdurable.
Amén.

Sanctus

Santo, santo, santo,
Señor Dios del Universo.
Llenos están los cielos y la tierra de tu
Gloria. Hosanna en las alturas!
Bendito el que viene en el nombre del Señor.
Hosanna en las alturas.

ontferm U over ons.
Gij, die wegneemt de zonden der wereld,
aanvaard ons gebed;
Gij, die heerst met de Vader,
ontferm U over ons.
Eer aan God in de hemel en op aarde
aan de mensen die God liefhebben.
Want Gij alleen zijt de Heilige. Gij alleen de Heer.
Gij alleen de Allerhoogste: Jezus Christus, met de
Heilige Geest in de heerlijkheid van God de Vader.
Amen.

Almachtige Vader, Schepper van hemel en aarde.
Ik geloof in God, en in Jezus Christus geloof ik,
Zijn enige zoon, onze Heer,
werd verwekt door het werk
en de genade van de Heilige Geest.
Hij werd geboren uit de Heilige Maagd Maria,
Hij heeft geleden toen Pontius Pilatus aan de macht was,
Hij werd gekruisigd, gedood en begraven.
Hij daalde af naar de hel.
Op de derde dag stond hij op uit de doden.
Hij steeg op ten hemel.
Hij zit aan de rechterhand van God,
de Almachtige Vader.
Vandaar zal Hij komen oordelen de levenden en de doden.
Ik geloof in de Heilige Geest, de Heilige Katholieke Kerk,
de Gemeenschap van Heiligen
en de vergeving van de zonden,
de verrijzenis van het lichaam en het eeuwige leven.
Amen.

Heilig, heilig, heilig,
de Heer, de God van het universum.
Vol zijn hemel en aarde van Uw heerlijkheid.
Hosanna in den hoge.
Gezegend Hij die komt in de naam des Heren.
Hosanna in den hoge.

Agnus Dei

Cordero de Dios que quitas los pecados
del mundo, ten compasión de nosotros.
Cordero de Dios que quitas los pecados
del mundo, ten compasión de nosotros.
Cordero de Dios que quitas los pecados
del mundo, danos la paz.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
ontferm U over ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
ontferm U over ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
geef ons vrede.

vertalingen · Barbara Grimm en Marianne Lambregts

Música Temprana

Música Temprana verkent repertoire uit de renaissance
en de barok op basis van bronnen van het toenmalige
Spaanse wereldrijk, met een accent op Latijns-Amerika.
Het ensemble wil de muziekontwikkeling van Latijns-
Amerika in kaart brengen vanaf het moment dat de eerste
conquistadores voet aan wal zetten in de Nieuwe Wereld
tot en met de volwassenwording van de eigen barok-
muziek op Latijns-Amerikaanse bodem.

Het repertoire van het ensemble is veelal het resultaat van
onderzoek door dirigent en oprichter Adrián Rodríguez
Van der Spoel.

Sinds het eerste concert in 2001 heeft het ensemble
zeven cd's uitgebracht en heeft het optredens verzorgd
op belangrijke festivals, zoals het Festival Oude Muziek
Utrecht, de Trigonale in Oostenrijk, Laus Polyphoniae in
België en het Mozart Festival in Rovereto (Italië). Ook bij
Musica Sacra Maastricht is het gezelschap al meerdere

Música Temprana © Foppe Schut

keren te gast geweest. Verder heeft Música Temprana tournees gemaakt door Latijns-Amerika, met name in Bolivia, Costa Rica, Argentinië en Ecuador. Ook maakte het ensemble enkele jaren terug zijn succesvolle debuut in de Verenigde Staten met concerten in Chicago en New York. Het ensemble onderscheidde zich middels belangrijke projecten als de integrale opname van de *Codex Trujillo del Perú*, de reconstructie van barokviolen uit de Chiquitos in Bolivia, de geësceneerde versie van de *Ensaladas* van Mateo Flecha en het ontsluiten van het oeuvre van José de Orejón y Aparicio (Peru) en de *Codex Ibarra* (Ecuador). Daarnaast legt het ensemble zich in toenemende mate toe op de polyfonie uit de (Spaanse) renaissance.

Adrián Rodríguez Van der Spoel
© Vera Rosenberg

Adrián Rodríguez Van der Spoel

Adrián Rodríguez Van der Spoel is dirigent, uitvoerend musicus en onderzoeker van Argentijns-Nederlandse afkomst. Hij werd geboren in Rosario, Argentinië en studeerde koördinatie en compositie aan het conservatorium van Amsterdam. Dankzij zijn muzikale veelzijdigheid vervult hij de rol van dirigent, zanger, gitarist, slagwerker, componist en onderzoeker. Zijn voornaamste interesse gaat uit naar het bestuderen en uitvoeren van het

Spaans-Amerikaanse repertoire uit de tijd van de Spaanse onderkoningen. Hij schreef het boek *Bailes Tonadas & Cachuas* over muziek uit de achttiende-eeuwse Peruaanse *Trujillo Codex*. Tevens heeft hij zich gespecialiseerd in de polyfonie van de renaissance en in mensuraalnotatie van diezelfde periode. Met het door hem opgerichte ensemble Música Temprana heeft hij opgetreden op belangrijke festivals en in zalen in New York, Chicago, Buenos Aires, Lima, Utrecht, Stockholm, Parijs, Antwerpen en Amsterdam.

Adrián is docent polyfonie aan het Koninklijk Conservatorium van Den Haag en wordt regelmatig uitgenodigd om les te geven aan de conservatoria van Amsterdam, Utrecht, Tilburg, Leipzig en Buenos Aires.

Adrián Rodríguez Van der Spoel werkte samen met verschillende in oude muziek gespecialiseerde ensembles, zoals La Sfera Armoniosa, Holland Baroque en L'Arpeggiata. Hij dirigeerde de opera's *Dido & Aeneas* en *The Fairy Queen* van Purcell, *Gli amori d'Apollo et di Daphne* van Cavalli, *La liberazione di Ruggiero* van Francesca Caccini en de scenische uitvoeringen van de *Ensaladas* van Mateo Flecha en van de madrigaalkomedie *Il Festino* van Banchieri.

Dit is het eerst concert in de reeks wereldmuziekconcerten van dit festival, zie ook de optredens van Boi Akih | Madhu Lalbahadoersing & Ruven Ruppik Dyar | Jerez le Cam Quartet | Le Quatuor Idéal | Drums United.

MUSICA SACRA IS EEN COPRODUCTIE VAN Stichting Musica Sacra en Theater aan het Vrijthof Maastricht. Satellietprogrammering en promotieconcert komen tot stand i.s.m. Cultuurcentrum Hasselt, Toon Hermans Theater en Filmhuis De Domijnen in Sittard-Geleen, Theater De Garage Venlo en Munttheater Weert. Filmselectie voor Maastricht en Sittard-Geleen door Lumière Cinema i.s.m. Filmhuis De Domijnen.

BESTUURDER Brigitte van Eck, directeur Theater aan het Vrijthof Maastricht

PROGRAMMACOMMISSIE Jacques Giesen (vz), Jos Leussink (adviseur), Sylvester Beelaert, Fons Dejong, Bas Geerts, Susanne Vermeulen en Saskia Törnqvist

RAAD VAN TOEZICHT Jean Jacobs (vz), Michel Cobben, Barbara de Heer, Bas Huyser en Lieve Wijnia

PROJECTLEIDING & FONDSSENWERFING Fons Dejong
MARKETING & PUBLICITEIT Hetty van Dongen
PRODUCTIE Raf Meijers **REDACTIE** Philip Leussink, Jacinta Wetzler, Sylvester Beelaert en Fons Dejong
VORMGEVING Philip Leussink **UITBALIE** Flora Minis en Susan Meisen **TECHNISCHE COÖRDINATIE** Sander Ronden **FACILITAIR** Nandi Nijsten **FINANCIËN** Jos Spauwen

MUSICA SACRA MAASTRICHT is lid van De Verenigde Podiumkunstenfestivals.

MUSICA SACRA MAASTRICHT wordt mede mogelijk gemaakt door Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht, Theater aan het Vrijthof, VSB Fonds, Fonds 21, Elisabeth Strouven Fonds, Stichting Kanunnik Salden Nieuwenhof en Lira Fonds.

Met dank aan de Vrienden van Musica Sacra Maastricht en alle (concert-)locaties en samenwerkingspartners. De activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door anonieme giften van particulieren.

MEDIAPARTNERS NPO Radio4, NTR, KRO NCRV, L1, Dagblad de Limburger, RTV Maastricht.

STEUN HET FESTIVAL Voor een bijdrage vanaf € 40 geniet u als Vriend van Musica Sacra Maastricht vele voordelen. Zie voor meer informatie en aanmelding • musicasacramaastricht.nl/vriend

STICHTING MUSICA SACRA

Vrijthof 47, 6211 LE Maastricht
• info@musicasacramaastricht.nl
• musicasacramaastricht.nl
• [facebook.com/MusicaSacraMaastricht](https://www.facebook.com/MusicaSacraMaastricht)
• [@FestivalMSM](https://www.instagram.com/FestivalMSM) | #MSM2022

